

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓)
รายวิชา มิลินทปัญหาคีศึกษา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/คณะพุทธศาสตร์ / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๔๓๓ มิลินทปัญหาคีศึกษา (Milindapanha Studies)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสนวิภาณี, ดร. พธ.ด., พธ.ม., พธ.บ., ป.ธ.๔, อาจารย์ประจำรายวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน / กลุ่มผู้เรียน	ชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อจ อสภมหาเถร) ตำบล โคนสี อำเภอมะนังขอนแก่น ขอนแก่น ๔๐๐๐๐
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>๑. เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหาได้</p> <p>๒. เพื่อให้นิสิตอธิบายเนื้อหาสาระของมิลินทปัญหาได้</p> <p>๓. เพื่อให้นิสิตสามารถวิเคราะห์ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหาได้</p>
<p>๒. ปรับปรุงรายวิชา/วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหา</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหา</p>			
<p>๓. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <p>- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)</p>			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่มิลินทปัญญาศึกษา (Curriculum mapping)

ความรับผิดชอบหลัก

ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔		
๑๐๑ ๔๔๕	มิลินทปัญญาศึกษา	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p>

<p>พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ตามแนวพระพุทธศาสนาที่เป็นไปตามคุณสมบัตินักศูตร ดังนี้</p> <p>ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชานี้</p> <p>(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางพระพุทธศาสนาและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ในปัจจุบัน - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้วิเคราะห์ตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - สร้างบทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ในการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ในรายวิชานี้</p> <p>(๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชา พระพุทธศาสนา</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการ ทฤษฎี การวิเคราะห์สังเคราะห์ - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>ในการพัฒนาผู้เรียนด้านปัญญา ในรายวิชานี้ เฉพาะข้อ ๑</p> <p>(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้วิเคราะห์ทำโครงงานพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา

<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษา - การสะท้อนแนวคิดจากการประพุดิ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในการประยุกต์ใช้วิชาการพระพุทธศาสนาจากคัมภีร์มีลินทปัญหา</p>
<p>๔ . ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในรายวิชานี้ เฉพาะข้อ ๑</p> <p>(๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งใน บทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน</p>
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในรายวิชานี้ เฉพาะข้อ ๓</p> <p>(๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงานจากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
<p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<ul style="list-style-type: none"> • แนะนำเค้าโครงการบรรยาย • แนะนำขอบข่ายเนื้อหาวิชา • มอบหมายงานศึกษาค้นคว้า รายงานบุคคล 	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๒	บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์มิลินทปัญหา ๑.๑ ความเป็นมาของคัมภีร์มิลินทปัญหา ๑.๒ ความสำคัญของคัมภีร์มิลินทปัญหา ๑.๓ ประเภทลักษณะคัมภีร์มิลินทปัญหา ๑.๔ การสืบต่อและความแพร่หลายของคัมภีร์มิลินทปัญหา ๑.๕ การจัดพิมพ์คัมภีร์มิลินทปัญหา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๓	บทที่ ๒ ประวัติผู้รจนาและประวัติพระนาคเสนและพระยามิลินท์ ๒.๑ ชีวประวัติผู้รจนา ๒.๒ ชีวประวัติพระนาคเสน ๒.๓ ชีวประวัติพระยามิลินท์ ๒.๔ ช่วงเวลา สถานที่ และผู้รจนาคัมภีร์มิลินทปัญหา ๒.๕ วิเคราะห์ข้อสงสัยเกี่ยวกับผู้รจนา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๔	บทที่ ๓ ความหมาย โครงสร้างและสำนวนภาษา โวหาร ลักษณะการถามตอบในคัมภีร์มิลินทปัญหา ๓.๑ ความหมายคัมภีร์มิลินทปัญหา ๓.๒ โครงสร้างคัมภีร์มิลินทปัญหา ๓.๓ สำนวน ภาษา โวหาร คัมภีร์มิลินทปัญหา ๓.๔ ลักษณะการถามตอบในคัมภีร์มิลินทปัญหา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points Google classroom	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๕	บทที่ ๔ การใช้เหตุผลในคัมภีร์มิลินทปัญหา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๔.๑ การใช้เหตุผลในทาง พระพุทธศาสนา ๔.๒ การใช้เหตุผลในเชิงปรัชญา ๔.๓ ตัวอย่างการใช้เหตุผลในคัมภีร์มี ลิตินปัญหา		การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	
๖	บทที่ ๔ (ต่อ) การวิสันนาในคัมภีร์ มิลินทปัญหา ๔.๔ ความหมายและความสำคัญ ของการวิสันนา ๔.๕ ประเภทการวิสันนาใน พระพุทธศาสนา ๔.๕.๑ เอกิงสพยากรณียปัญหา ๔.๕.๒ ปฏิปุจฉาพยากรณียปัญหา ๔.๕.๓ วิภังชพยากรณียปัญหา ๔.๕.๔ ฐปณียปัญหา ๔.๖ รูปแบบการวิสันนาในมิลินท ปัญหา ๔.๖.๑ การวิสันนาแบบธัมมสันตติ ๔.๖.๒ การวิสันนาแบบวิภาชวิธี	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๗	บทที่ ๕ หลักธรรมในคัมภีร์มิลินท ปัญหา ๕.๑ หลักธรรมเกี่ยวกับบุญและบาป ๕.๒ หลักธรรมเกี่ยวกับสังสารวัฏ	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๘	สอบวัดผลกลางภาค	๓		พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๙	บทที่ ๕ (ต่อ) หลักธรรมในคัมภีร์มี ลิตินปัญหา ๕.๓ หลักธรรมเกี่ยวกับพุทธจริยา และพุทธคุณ ๕.๔ หลักธรรมที่เป็นพื้นฐานในการ ปฏิบัติ	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๑๐	บทที่ ๕ (ต่อ) หลักธรรมในคัมภีร์ มิลินทปัญหา ๕.๕ หลักปฏิบัติเพื่อความเป็นพระ อริยบุคคล ๕.๖ วิสันนาข้อสงสัยในพระธรรม วินัย	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๑	บทที่ ๕ (ต่อ) หลักธรรมในคัมภีร์ มิลินทปัญหา ๕.๗ แนวทางปฏิบัติเพื่อบรรลुरुพระ นิพพาน ๕.๘ สภาวะของพระนิพพาน ๕.๙ หลักธรรมหมวดปกิณณกรรม	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี, ดร.
๑๒	บทที่ ๖ แนวคิดทางปรัชญาใน คัมภีร์มิลินทปัญหา ๖.๑ ความหมายและขอบข่าย ปรัชญา ๖.๒ ความสำคัญของการศึกษา ศาสนากับปรัชญา ๖.๓ แนวคิดทางอภิปรัชญาในคัมภีร์ มิลินทปัญหา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี, ดร.
๑๓	บทที่ ๖ (ต่อ) แนวคิดทางปรัชญา ในคัมภีร์มิลินทปัญหา ๖.๔ แนวคิดทางญาณวิทยาในคัมภีร์ มิลินทปัญหา ๖.๕ แนวคิดทางจริยศาสตร์ในคัมภีร์ มิลินทปัญหา ๖.๕ แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ใน คัมภีร์มิลินทปัญหา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี, ดร.
๑๔	บทที่ ๗ คุณค่าและอิทธิพลของ คัมภีร์มิลินทปัญหา ๑. คุณค่าด้านเนื้อหาในคัมภีร์มิลินท ปัญหา ๑) พระพุทธเจ้า ๒) การสร้างบารมี ๓) สังสารวัฏ ๒. คุณค่าและอิทธิพลคัมภีร์มิลินท ปัญหาที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรม ไทย ๑) คุณค่าด้านหลักพุทธ ธรรมและการปฏิบัติตน ๒) การปฏิบัติเพื่อเข้าสู่ อริยมรรค	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๓) การบวชใน พระพุทธศาสนา ๔) การบำเพ็ญตนตามหลัก บุญกิริยาวัตถุ ๕) การสวดพระปริตร ๖) อิทธิบาท ๔ ๗) การดูแลชั้น ๕			
๑๕	บทที่ ๗ คุณค่าและอิทธิพลของ คัมภีร์มิลินทปัญหา (ต่อ) ๓. คุณค่าด้านวิทยาศาสตร์ ๔. คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ ๕. คุณค่าวิธีการสอนแบบถามตอบ ๖. คุณค่าด้านการเจริญปัญญา	๓	บรรยาย การถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน Power Points ให้นิสิตวิเคราะห์จำแนก การประยุกต์ใช้แนวความคิดการ ตอบปัญหาทาง พระพุทธศาสนากับ สังคมโดยนำหลักโยนิโส มนสิการมาประยุกต์เข้ากับ ศาสตร์การคิดสมัยใหม่ แล้วพัฒนาให้เป็นรูปแบบ การสร้างองค์ความรู้เพื่อ แก้ปัญหาสังคม - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.
๑๖	สอบวัดผลปลายภาค	๓	การวัดผลประเมินผลการ เรียน	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	- ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑	๔	๕ %
	- สอบกลางภาค	๘	๑๐ %
	- ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒	๑๒	๕%
	- สอบปลายภาค	๑๖	๕๐ %
๒	- วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน - การทำงานรายงานและการนำเสนอผลงาน - การอ่านและสรุปบทความ	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%

	- การส่งงานตามที่มอบหมาย		
๓	- การเข้าชั้นเรียน (ทั้งในแบบ Online และ On Site) - การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็น ในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

กรมศิลปากร. **มิลินทปัญหา**. พิมพ์ในงานฉลองพระชนมายุ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฒนมหาเถระ) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, พิมพ์ครั้งที่ ๘ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๖.

_____ . **คัมภีร์มิลินทปัญหา ไทย-บาลี**, พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในการออกพระราชทานเพลิงศพ พระพุทธรังษิณี (บุญมา ที่ปทุมโม ป.ธ.๖), พิมพ์ครั้งที่ ๙ กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๐.

_____ . **ปัญหาพระยามิลินท์ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : มปท, ๒๔๙๖.

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต), บรรณาธิการ. **มิลินทปัญหาอรรถกถา ฎีกา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิญญูญาณ, ๒๕๓๐.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี**. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๐๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๕๐๖.

_____ . **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____ . **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____ . **อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, โรงพิมพ์วิญญูญาณ, ๒๕๓๒ - ๒๕๓๔.

_____ . **ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิญญูญาณ, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

. **มิลินทปัญหา ฉบับแปลในมหามกุฏราชวิทยาลัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
ภาษาอังกฤษ :

Bhikkhu Pesala, (ed.). **The Debate Of King Milinda**. Delhi : Motilal Banarsidass Private Limited, ๑๙๙๘.

Honer, I.B. **Milinda's Questions**. ๒ vols. London : PTS, ๑๙๖๙.

Malalasekara, G.P. **dictionary of pali proper Names**. Vol. II. Delhi : Mushiram Manohrlol Publisher P.T., Ltd, ๑๙๙๕.

Max Muller, F. (ed.). **Sacred Book of the East**. Vol. xxxvi. Delhi : Motilal Banarsidass Private Limited, ๑๙๙๗.

Thich Minh Chau Bhikkhu. **Milindapanha and Nagasenabhikshusautra**. Calcutta. ๑๙๖๔.

Trenckner, V. (ed.). **The Milindapanho**. London : PTS, reprinted, ๑๙๖๒.

วิทยานิพนธ์

ศรินทร์ หินคง. การศึกษาเรื่องมิลินทปัญหาฉบับล้านนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑.

ธนิดา ปัทมพรพงศ์. วาทวิเคราะห์เรื่องมิลินทปัญหา. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

ธีรภัทร์ มะกา. ภาษากับความคิดในวรรณกรรมพุทธศาสนาเรื่องมิลินทปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

นภดล เจนอักษร. การศึกษาวิธีสอนของพระพุทธเจ้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๖๖.

พระฉลวย กำแพงนิล. วิเคราะห์วิธีตอบปัญหาของพระพุทธเจ้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระมหาขวัญชัย เขมประไพ. การศึกษาวิเคราะห์ญาณวิทยาในพุทธปรัชญาเถรวาท : ศึกษาเฉพาะในปกรณ์วิเสส
วิสุทธิมรรค. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระมหาบุญไทย ตัววงศ์. การใช้เหตุผลทางตรรกะในพระไตรปิฎก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.

พระมหาลิขิต คำหงษา. ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเรื่องมิลินทปัญหา. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๕.

พระมหาวิสิษฐ์ กฤษวี. การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องอุปมาในมิลินทปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พระมหาสายเพชร หงษ์แพ่งจิตร. การศึกษาบทบาทและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระนาคเสนเถระ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๔๙.

พันธ์ทิพย์ ทิพย์ประพันธ์. วิเคราะห์คุณสมบัติภาพของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับอภัยกตปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พิสิทธิ์ กอบบุญ. ปุจฉาวิสัชนา : กลวิธีทางวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทยพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษร
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

กรมศิลปากร. มิลินทปัญหา. พิมพ์ในงานฉลองพระชนมายุ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระญาณสังวร (สุวัฑฒนมหาเถระ)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, พิมพ์ครั้งที่ ๘ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, ๒๕๓๖.

_____ . คัมภีร์มิลินทปัญหา ไทย-บาลี, พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในการออกพระราชทานเพลิงศพพระพุทธิวงศ
มุนี (บุญมา ที่ปถมโม ป.ธ.๖), พิมพ์ครั้งที่ ๙ กรุงเทพฯ : บริษัท ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๐.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. มิลินทปัญหา ฉบับแปลในมหามกุฏราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,
๒๕๔๗.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

(ไม่มี)

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

<p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา ผ่านระบบ Regweb Mcu - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ดของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนได้มีกลยุทธ์ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๕ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆในอนาคต